

A. Biwum i Muzeum Pomorskiej Armii Krajowej
oraz Wojskowej Służby Polek
B. Toruń, ul. Podmurna 93, tel. 0048 56 65 22 186
e-mail: faza@wp.pl; www.zawacka.pl
NIP 956 16 25 127; REGON 870502736
KRS 00000 41692
Nr r-ku 82 1090 1506 0000 0000 5002 00

N: 503/1138

VIII 109
e

#syn:
Odmosław Ontkowiejski
Strakon 31-114
ul. Gab Tomonskich

Toruń
KOP- PAP- AK taj-nawo
Schwalbe Feliks

N: 503/1138 Pom.

**SPIS ZAWARTOŚCI
TECZKI**

Schwalbe Feliks

T. X-503/1138 Pom.

Tomii K.O.P.-P.A.P.-A.V.

I./1. Relacja *k. 5 s. 1-10*

I./2. Dokumenty (sensu stricto) dotyczące relatora —

I./3. Inne materiały dokumentacyjne dotyczące relatora —

II. Materiały uzupełniające relację —

III./1. Materiały dotyczące rodziny relatora —

III./2. Materiały dotyczące ogólnie okresu sprzed 1939 r. —

III./3. Materiały dotyczące ogólnie okresu okupacji (1939-1945) —

III./4. Materiały dotyczące ogólnie okresu po 1945 —

III./5. Inne ... —

IV. Korespondencja

.....

.....

.....

V. Nazwiskowe karty informacyjne *k. 3*

VI. Fotografie *dział i kopie (wieloletni)*

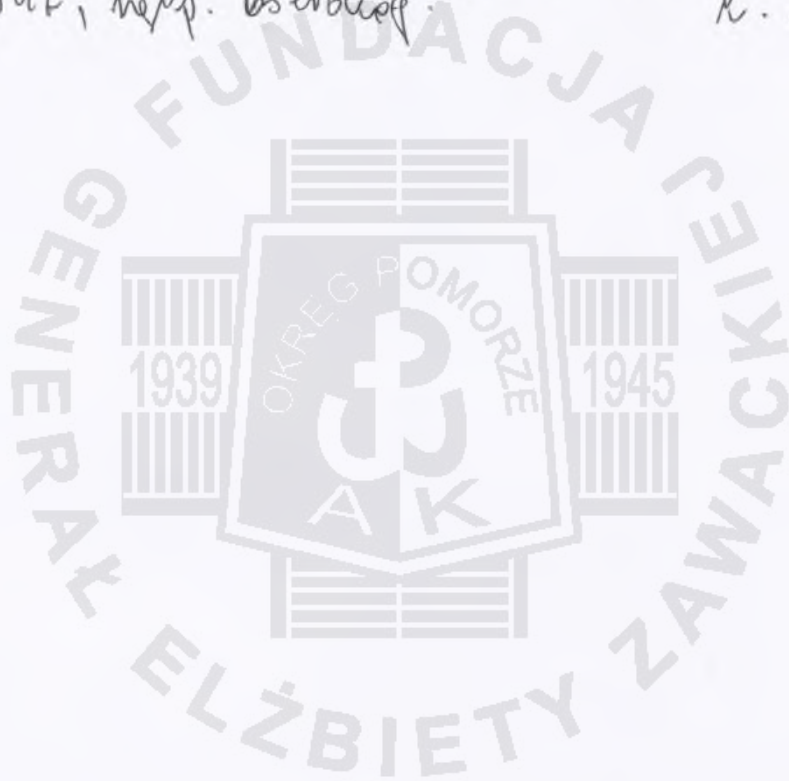
1/1. Delaja - Schwalbe Feliks

1. Mirosław Orłowiejski (syn, w sosie okupa-
cji Günter Schwalbe) informacja o działal-
ności ojca Feliksa Schwalbe, brata -
egoma Schwalbe, żony - Barbary Klucherskiej,
żon. Orłowiejskiej wraz z listem do
Fundacji z 21.07.1992, mpis, omyp.

k. 4 s. 1-8

2. Listy do (?) Orłowiejskiej(?) z
4.08.1947, mp. b. ewolop.

k. 1 s. 9-10

Kraków, dn. 21.07.1992 r.

Fundacja

Archiwum Pomorskie Armii Krajowej.
87-100 Toruń, ul. Piekary 37 p.23 .

Sekretarka Fundacji p. Jabłońska .

Dotyczy : pisma Pani z dn. 02.01.1992 r.

Zgodnie z życzeniem Pani doc.dr hab.E.Zawadzkiej przesyłam
coprawda z znacznym opóźnieniem wyczerpującą relację dotyczą-
cą Ojca mego Feliksa Schwalbe, emer. nauczyciela gimnazj. wraz
z zdjęciem, jak również zdjęcie moje z X.1945 r.

Dane dotyczące brata mego Egona Orłowiejskiego uzyskała Pani
docent E.Zawadzka w rozmowie, którą przeprowadziła bezpośred-
nio z w.wym. w m-cu VI.br.

Inne dane t.j. p.W.Kucharskiej jak również żony mojej Barbary
prześle do Archiwum w terminie późniejszym .

Co się tyczy p.L.Lubeckiego to sprawa ta wymaga oddzielnego
naświetlenia, bo p.Lubecki nie jest w zasadzie akowcem, mate-
riały uzyskane na terenie miasta Gdańska po r.1946/47, a następ-
nie opublikowane, zostały uzyskane i zebrane dzięki pewnym
kontakcom .

Z p.L.Lubeckim miałem spotkanie w mieszkaniu w.wym. i to w obec-
ności p.Gogotka i moje wrażenia jakie z tego spotkanie wynios-
łem przekażę osobiście p.doc.E.Zawadzkiej.

W m-cu maju br. otrzymałem od p.dr hab.Tadeusza Jaszowskiego
z Bydgoszczy list z prośbą o przekazanie Mu informacji na temat
produkcji F-ki Born & Schütze w Toruniu, dotyczący przemysłu
zbrojeniowego z lat 1943/44, z uwagi na to, że umieścił w ostat-
nich latach kilka artykułów na tema Akcji Wywiadowczej "Lombard"
z Warszawy, a w tym akcji przeprowadzonej w F-mie Born & Schütze
w Toruniu . Byłem coprawda zaskoczony tą wiadomością o istnieniu
"Lombardu", jak również o tym, że emisariusze "Lombardu" dotarli
bezpośrednio na teren F-ki w okresie, gdy przemysł zbrojeniowy
był szczególnie strzeżony w latach 1943/44. Postaram się jed-
nakże ustosunkować do tej prośby po otrzymaniu chociażby bliż-
szych danych odnośnie "Lombardu".

Działalność swoją na terenie F-ki Born & Schütze w latach X.42.-
31.01.45. opisałem szczegółowo w szeregu relacjach VI.1945, 1946,

INDIVIDUALNE I WYKONAWCZE
TIT. OŚWIADCZENIA I. W. W. 111-112
10-02-112.111

1/11/25

- 2 -

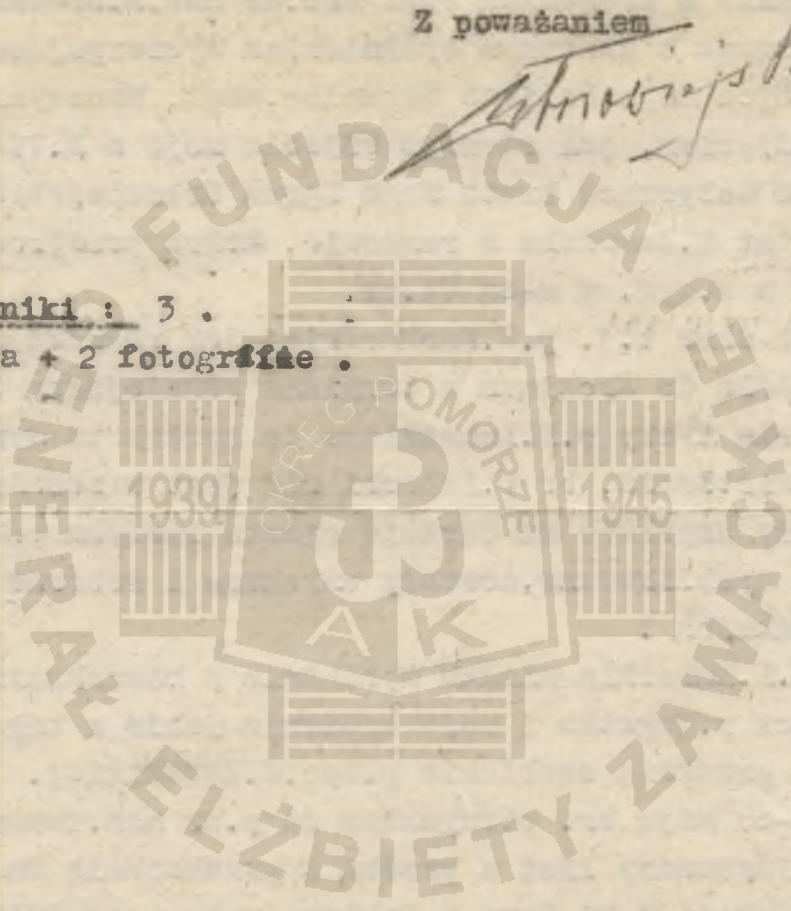
1947 .jak i dalszych, a nawet relacja znajduje się w Bibliotece W.S.Q.W.R.i A. w Toruniu do których dostęp ma również p.mgr A.Zakrzewska z racji pełnionej tam funkcji . Szan. Pani w najbliższych tygodniach postaram się uzupełnić ewent. dane dotyczące mojej działalności konspiracyjnej, o ile tego będzie wymagała potrzeba .

Z poważaniem

Strowski R.

Załączniki : 3 .

Relacja + 2 fotografie .

Kraków, dn. 15.07.1992 r.

3/1/3

Fundacja

Archiwum Pomorskiej Armii Krajowej .

87-100 T o r u ń , ul. Piekary 37 p.23.

Relacja dotycząca Pana Feliksa Schwalbe .

I/ Dane osobowe :

- 1/Nazwisko, imiona : Feliks, Franciszek, Ludwik Schwalbe .
- 2/Data i miejsce urodzenia : 30.09.1883 r, Wrocław .
- 3/Imiona rodziców, nazwisko panięńskie matki, zawód rodziców:
Ludwik i Klara, Anna, Maria z d. Zimmermann
Zawód ojca: inwalida wojskowy-kapelmistrz pułku kawalerii m.p.
Wrocław, następnie urzędnik kolejowy, ur.7.08.1858r. w Rudach
Wielkich, G.S.
- 4/Obecny adres: nie dotyczy-zmarł bowiem 24.02.1958 r. w Toruniu.
- 5/Uzupełnienia: Stare nazwisko rodowe Jaskółka zostało zmienione
na wniosek ojca Ludwika na Schwalbe Zarządzeniem Władz Pruskich
w Poznaniu z dn.8.02.1905r., natomiast stare nazwisko rodowe
Jaskółka h. Odrowąż, datuje się z r.1566 i należy do starej
szlachty polskiej wywodzącej się z miejscowości Rudy Wielkie, G.S.

II/Dane środowiskowe :

- 1/Wykształcenie / nazwa szkół i lata ukończenia/ :
 - 9 klasowe Gimn.Klasyczne w Lesznie ukończone w 1904 r.
 - 1904-1905 Królewskie Seminarium Nauczycielskie w Wschowie
Wojew.Zielonogórskie, 1-y egzamin nauczycielski .
 - 24.06.1909 r. Paradyż, Wojew.Poznański, Królewska Komisja
Egzaminacyjna, 2-1 egzamin nauczycielski .
 - 1912r. i 1913 r. Kursy językowe wakacyjne, Paryż /Alliance
Francaise, 186 Boulevard St.Germain, Paris/.
 - 29.04.1915 r. Wrocław, Królewska Komisja Egzaminacyjna, egzamin,
świadectwo uprawnienia jako nauczyciel szkoły średniej jęz.
niemieckiego i francuskiego .
 - 16.05.1919r. - Gdańsk, Prowincjonalne Kolegium w Prusach
Zachodnich - egzamin rektorski w tym również z jęz. francus-
kiego i angielskiego .
 - 1.07.1906.-31.03.1916. -Obory, Borek Wojew.Poznańskie a następ-
nie Żagań Wojew.Zielonogórskie / Szkoły Podstawowe i Szkoła
Średnia /.

11/4

- 1.04.1916.-31.12.1919 r., Kwidzyn, Rejencja Kwidzyńska, Szkoła Średnia .
- 10.01.1920.-31.08.1921. Toruń, Gimnazjum Polskie, nauczyciel gimnazjalny .
- 1.09.1921.-31.05.1932 r. Toruń, przeniesiony do Państw. Gimnaz. u Niemieckim Język. Nauczania, wykładowca jęz. francuskiego, niemieckiego, łaciny i geografii .
- z dn.31.05.1932 r. przeniesiony w stan spoczynku .

Kwalifikacje :

- 1/ Kuratorium Okręgu Szkolnego Pomorskiego w Toruniu z dn.4.03. 1929 r. Nr.II-5463/29 - Dekret Ustalenia jako nauczyciel Szkół średnich ogólnokształcących z dn.1.07.1926 r. o stosunku służbowym nauczycieli w brzmieniu rozporz. z dn. 3.02.1928 /Dz.U.R.P. ~~max~~ nr.47 poz.462./.
- 2/ Minister. Wyżn. Relig. i Oświec. Publiczn. Warszawa, dn. 8.02.1927. L.3838- Dyplom dotyczący kwalifik. zawodow. do nauczania w szkołach średnich ogólnokształcących i seminar. nauczycielskich państwowych i prywatnych - jęz. francuskiego i niemieckiego .

W latach 1934-1939 r. prowadził Pan Feliks Schwalbe kursy jęz. niemieckiego dla oficerów garnizonu toruńskiego, a to : 8 pac, 31 pal, dywizj. pomiarow. oraz S.S.Art. na Rudaku, 63 pp, 8 baon balonowy, a nawet uczył jęz. niemieckiego dzieci pułk. Karasińskiego, d-cy 31 pal .

Stosunek do służby wojskowej : Nie służył w żadnej armii - ~~XXXXXX~~ z przekonania był pacyfistą .

Odnaczenia : 1/- Medal Dziesięciolecia , 2/- Medal Za Wierną Służbę .

III/- Udział w kampanii wrześniowej 1939 r.

Nie dotyczy, gdyż Pan F.Schwalbe był cywilem .

Pan Feliks Schwalbe wrót z rodziną opuszcza z początkiem września wraz z wycofującymi się oddziałami Toruń i dochodzi wraz z nimi pod Warszawę, po kapitulacji Warszawy wraca z początkiem października do Torunia .

IV/- Krótki życiorys okupacyjny .

W pierwszej dekadzie października zostaje Pan F.Schwalbe aresztowany i przetrzymywany w śledztwie na Gestapo w Toruniu i po kilku dniach zwolniony .

W dn.17.10.39. zostaje w.wym. ponownie aresztowany i umieszczony w Forcie nr.VII na Podgórzu .

(2) Gule 12 XII

w dn. 20.XII.1939r

wychodzi ostatecznie na wolność dzięki osobistej interwencji lekarza stomatologa H. Germanna, Niemca, syna miejscowego kupca, który to ongiś uczęszczał do Państw. Gimnazj. z Niemieckim Jęz. Nauczania.

Z uwagi na brak środków do życia zgłasza się Pan F. Schwalbe do Urzędu Zatrudnienia w Toruniu otrzymuje jednakże odpowiedź, że może jedynie otrzymać skierowanie do pracy fizycznej.

Z Kuratorium w Toruniu otrzymuje również odpowiedź, że nie zezwala mu się na prowadzenie lekcji prywatnych i to samo osyni Wydz. Opieki Socjalnej, który odmawia małżeństwu F. i E. Schwalbe udzielenia jakiegokolwiek pomocy socjalnej.

Sytuację ratuje syn Miroslaw, który z końcem lutego 1940 r. wraca z Warszawy z nieweli, podejmując pracę z końcem marca 1940 r. W międzyczasie zostaje wywiezioną na prace przymusowe do Rzeszy Eleonora Schwalbe, której to depiero po szeregu miesiącach udało się zbiedz z tych prac.

Środki na utrzymanie uzyskuje F. Schwalbe z prowadzonych bez zgody władz niemieckich lekcji prywatnych i to od połowy 1940r prowadząc je w zespołach kilku osobowych / tajne nauczanie /, które zresztą po wojnie udekontował.

Na przełomie 1940/41 Urząd Kwaterynkowy w Toruniu odebrał w.wym. rodzinie połowę mieszkania t.j. 3 pokoje, przydzielając je pracownikom różnych Firm niemieckich, zatrudnionych na terenie Torunia.

W mieszkaniu w.wym. rodziny spotykali się w latach 1940-41 koledzy i znajomi syna Miroslawa, członkowie różnych organizacji jak : KOP, PAP i AK, na co istnieją dowody w postaci zdjęć.

VI/- Okres repatriacyjny .

Praca w szkolnictwie :

- Od 8.03.1945.-1948 Toruń: Liceum i Gimnazjum im. Królowej Jadwigi, nauczyciel kontraktowy wykł. jęz. angielski i łacina.
- 1948-49 Kruszwica : Szkoła Zawodowa i Średnia, nauczyciel kontraktowy wykł., jęz. angielskiego.
- 1949-1951. Malbork: Państw. Gimnaz. i Liceum im. H. Sienkiewicza oraz Publiczna Średnia Szkoła Zawodowa w Malborku, nauczyciel kontraktowy jęz. angielskiego.

3/1/6

- Pan F. Schwalbe, wobec likwidacji jaz. angielskiego jak i innych języków obcych sąsiednich, przestał z dn. 1.09.1951 r. pracować w szkolnictwie.

VIII/- Dokumentacja .

Załączona fotografia p.F.Schwalbe z listopada 1937 r.

IX/ - Uzupełnienia :

Dotyczą one działalności w.wym. z okresu przedplebiscytowego na Warmii i Powiśla / 1919/1920 /.

W sierpniu 1919 r. nawiązuje w.wym. kontakt z niżej wyszczególnionymi osobami, z których część weszła w grudniu 1919 r w skład Warmińskiego Komitetu Plebiscytowego, a to :

- Tadeuszem Odrowskim, właścicielem majątku z Kamionek pow. Kwidzyn.
- Hr. Stanisławem Sierakowskim z Waplewa pow. Sztum, konsulem generalnym R.P. przy Komisji Alianckiej w Kwidzynie / mianowanego z końcem 1919 r. konsulem generalnym/.
- Hr. Heleną Sierakowską z Waplewa z d. Labomirska, która zajmowała się organizacją polskich przedskoli.
- Anna Zubieńska, współpracownicą hr.H.Sierakowskiej, organizatorką przedskoli polskich na Warmii.
- Księdzem Antonim Ludwiesakiem, przewodn. Warmińskiego Komitetu Plebiscytowego, który funkcję tę przejął po Kasimierzu Donimirekim z Ramsy, b. Dyrektorem Towarzystwa Czytelni Ludowych z Poznania, organizatorem biblioteczek ludowych.
- Panem Kowalakiem z Wartemborka, właścicielem majątku, dzieł wozem Warmińskiego Komitetu Plebiscytowego
- Panią Anną Piasecką, właścicielką majątku z miejscowości Karschitz pow. Kwidzyn, działająca w zakresie organizowania polskich przedskoli wiejskich.
- Panem Saalberg- Motylewakiem, nauczycielem szkoły zawodowej w Kwidzynie, działaczem polonijnym, od połowy 1920 r. nauczycielem szkoły zawodowej w Toruniu . wy.
- Panem Labiakiem, z-ocą Komisarza plebiscytowego w Kwidzynie z Ika
- b. Księdzem Rudolfem Nowowijskim, bratem Feliksa Nowowiejskiego, wydalonego ze stanu duchownego, który to z końcem 1920r. podjął pracę w szkolnictwie zawodowym w Toruniu .
- Panem Kentserem ze Starego Wartemborka, właścicielem majątku, znanym działaczem polonijnym .

- p. Hilarym Grzeszkowiakiem, działaczem polonijnym w Kwidzynie, zam pod koniec 1920 r. w Toruniu .
- Oraz szeregiem innych osobistości jak : adw. Niklewski , mierniczym Spychalskim, Kuczkowskim, zegarmistrzem Grabowskim, Wittami/ posiadającymi po 1920 r. ogrodnictwo w Toruniu/- działaczami polonijnymi na terenie Powiśla .

Kierunek współpracy: przygotowanie form organizacyjnych polskiego szkolnictwa / przedszkoli, szkół zawodowych, bibliotek ludowych/ wraz z kształceniem nauczycielskich sił pomocniczych .

Z końcem 1919 r. odsprzedało małżeństwo E. i F. Schwalbe Komisji Plebiscytowej w Kwidzynie dużą realność, którą przeznaczono na siedzibę Gener. Konsula RP KK oraz na cele związane ściśle z działalnością Komisji Plebiscytowej.

Współpracę z Polskim Towarzystwem Ludowym nawiązał w. wym. z chwilą, gdy na czele Komitetu Warmińskiego stanął na przełomie 1919/1920r, ks. Antoni Ludwiczak.

Udziału w samym głosowaniu małżeństwo E. i F. Schwalbe nie brało, gdyż w myśl Artykułu 94 Wersalskiego Traktatu Pokojowego, nie przysługiwało im prawo głosowania ze względu na to, że nie przebywali przed 1905 r. na terenie objętym Plebiscytem. Z władzami niemieckimi zerwał p. F. Schwalbe wszelki kontakt, podpisując angaż z Komisją d. Spraw Wyznaniowych i Szkoln. przy Kuratorium Okręgu Szkoln. Pomorskiego w Toruniu z dn. z dn. 10.01.1920 r.

Z początkiem kwietnia 1920 r. podejmuje pracę w Gimnazjum Męskim w Toruniu /późniejsze Gimnazj. im. M. Kopernika . Weobec szykan rodziny pozostałej w Kwidzynie ze strony władz niemieckich oraz zagrożenia ze strohy bojówek "Heimatdienstu" i "Sicherheitswehru"/ straż bezpieczeństwa / uzyskuje p. Feliks Schwalbe urlop z końcem maja 1920 r. celem likwidacji mieszkania w Kwidzynie oraz przewiezienia rodziny do Torunia . Przy przejeździe przez granicę stosują Niemcy szykany przerszucając wagon z meblami na boesny tor, dopiero wysoka łapówka w wysokości 25.000,-M. umożliwiła swobodny przejazd i w dn. 26.06.1920 r. dotarła cała rodzina Schwalbe do Torunia . Z szeregiem w. wym osobistości utrzymywał p. F. Schwalbe po plebiscyfie t. j. 11.07.1920 r. kontakt pośrednio.

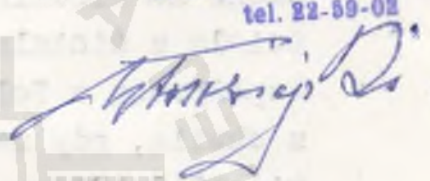
3/1/8

X/ - Osiągnięcia twórcze, naukowe :

Wydał w r.1910 w Lipsku w języku niemieckim tomik
poezji lirycznych .

Relację dotyczącą emeryt. nauczyciela gimnazjalnego Feliksa
Schwalbe opracował syn Mirosław Orłowiejski sam .od 1946 r.
w Krakowie .

Mgr inż. Mirosław F. J. ORŁOWIEJSKI
31-114 Kraków, ul. Jabłonowskich 7/7
tel. 22-89-08

Wpłynęło dnia 12.08.92
Licz. 755/1/92

Kochana „Kuzynko”!

Dziś mi jedni pewno przyniś przed tą obywateli
Pier p. Dimałkaj, maggo p. Sadełta ze Ymora, dawałtem
mi, zgłoni przypadek - przyniś adreś: Gani. I przyniś
zgodni przy Gani przyniśkiewicz podziękowa za pomoc, jakby
z Tery zgłonięję ofiarowa Gani przyniśkiewicz, dawałtem
gdy zneloś mi, ze jedni, jakbytem przyniś Gani ze jedni
Kochanie sposob odprawi, jakby Gani przyniśkiewicz przyniś
przyniśkiewicz.

Co drugu przy, ze przyniśkiewicz Gani przyniśkiewicz.
Coś Gani przyniśkiewicz 1945 przyniśkiewicz przyniśkiewicz przyniśkiewicz.
Wron, przyniśkiewicz, jakby przyniśkiewicz, przyniśkiewicz przyniśkiewicz.
na wielu: przyniśkiewicz przyniśkiewicz przyniśkiewicz, przyniśkiewicz, i t.d.
i Gani przyniśkiewicz przyniśkiewicz przyniśkiewicz przyniśkiewicz
i odprawi. I przyniśkiewicz przyniśkiewicz przyniśkiewicz, a przyniśkiewicz
przyniśkiewicz przyniśkiewicz. Co przyniśkiewicz przyniśkiewicz przyniśkiewicz
przyniśkiewicz przyniśkiewicz przyniśkiewicz, przyniśkiewicz przyniśkiewicz
przyniśkiewicz przyniśkiewicz przyniśkiewicz. Przyniśkiewicz przyniśkiewicz
przyniśkiewicz przyniśkiewicz przyniśkiewicz, przyniśkiewicz przyniśkiewicz
przyniśkiewicz, a przyniśkiewicz, przyniśkiewicz przyniśkiewicz.

Tu, ze przyniśkiewicz przyniśkiewicz, przyniśkiewicz
przyniśkiewicz przyniśkiewicz, przyniśkiewicz przyniśkiewicz przyniśkiewicz
przyniśkiewicz przyniśkiewicz przyniśkiewicz przyniśkiewicz przyniśkiewicz
przyniśkiewicz przyniśkiewicz przyniśkiewicz przyniśkiewicz przyniśkiewicz
przyniśkiewicz przyniśkiewicz przyniśkiewicz przyniśkiewicz przyniśkiewicz
przyniśkiewicz przyniśkiewicz przyniśkiewicz przyniśkiewicz przyniśkiewicz
przyniśkiewicz przyniśkiewicz przyniśkiewicz przyniśkiewicz przyniśkiewicz.

Sei pudge nio o fosi pidiing, postampitka pu. nioymer
 o kadri, fosi mika ni. Tunye' Gebitelaken, u Quarsena pite
 pody u zimerny, fosi popyrasitka jos nio, uye mika
 madli i - soziny. fosi dovidnienie pu. o Tunumi Geb.
 Tichnik. fde'ellicij popychden, Tuty i nio'elien reangirovny
 ny kutydy Tioni uloye litypud (nopy spozylenic) i kutyvody
 kutyvody - kutyvody. Sudy to ocl 17 lipca 1945. fose
 olony nio. Senu piden munitien dypnydne' do pory elien
 rekursovny mika, angaryvny dnykenn' upo. mika. (pu
 mika f de kutyvody), popyrasitka kutyvody podyvny
 i t. d. fose, fosi podyvny podyvny, fosevny - 27000 -
 Senu podyvny, fidevny - Senu podyvny mika, podyvny
 podyvny. fde'ellicij podyvny podyvny podyvny podyvny
 pu. o fose, uye mika podyvny Tuty i c'. Mnyvny podyvny,
 fosi podyvny podyvny podyvny. fosevny podyvny. dnykenn',
 kutyvody podyvny podyvny, mika i kutyvody kutyvody podyvny.
 mnyvny, podyvny - kutyvody podyvny i kutyvody podyvny
 kutyvody. f - Tuty kutyvody podyvny podyvny u 10 fody
 kutyvody podyvny - podyvny, podyvny podyvny i podyvny
 mnyvny. o Tuty podyvny podyvny kutyvody pu i os Tunye'.
 fose pu podyvny to elyke dny. To Tuty podyvny podyvny
 mnyvny, u fosevny podyvny. fosevny podyvny podyvny
 podyvny pu podyvny 2 1/2 podyvny do mika do kutyvody.
 podyvny Tuty do kutyvody podyvny (Sikulyvny 13/5).

fosevny podyvny o dny podyvny i podyvny podyvny
 mnyvny dny, u podyvny podyvny to i podyvny ocl

o. s. fodyvny Tuty kutyvody - podyvny "podyvny" /nij.
 fosevny podyvny - podyvny i podyvny
 - mnyvny.

T: M. 503/1138 Pom.

Tomini
AKK
taj.m.

Schwalbe Feliks
r. Marty informacyjne
k. 3

Tajne numer.
Gimm
1

SCHWALBE Feliks

6. uauaryal gimnazjalny, b. wisniei Torlu
VII o drnuni. Przewadni tajne numeracnie
od pol. 1940r.

do latwes: 09.1921-31.06.1932 byt by-
wladawca Gimn. Filii Gimn. Repor-
nika. ~~Wladawca Gimn. Repor-~~

Schwalbe Feliks

Tomni 2
haj. waus.

b. mowyciel gimnazjalny, b. niezien
Portu VII w Tomuniu od pot. 1940
- hajme mowosente.

zob. T.V: 311/920 Tom. Ontowiejski
Mirostaw (Schwalbe Günter)
- Tomni.

MLB. VIII '03

Schwalbe Feliks

Tomii 3
949

zob. Gassionowski A., Polska
Armia Powstania... 1945
Tomii 1997, s. 140-141.

Wd. 11 '15

Schwalbe Feliks

